

ДИГІТАЛІЗАЦІЯ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК НЕВІДВОРОТНА ТЕНДЕНЦІЯ РОЗВИТКУ ОСВІТНІХ ІНСТИТУЦІЙ

А. П. Джурило, кан. пед. наук

Розкрито, що впровадження сучасних цифрових технологій вимагає абсолютно нового переосмислення функціонування та векторів розвитку шкільної освіти, адже дотепер наші уявлення про освіту спиралися на норми і цінності ХХ ст. Таким чином школярів продовжують готувати до завдань минулого, а не до нових мінливих викликів сучасності.

Констатовано, що дигіталізація докорінно змінює існування людства на всіх рівнях – побутовому, професійному, освітньому. Прогнозується, що у найближчі 20 років зникне понад півсотні професій (логісти, нотаріуси, ріелтори, секретарі, аналітики і т.д.), натомість з'явиться більше 200 нових. За даними Європейської Комісії перед освітянами вже сьогодні постає проблема визначення навчальних цілей для дітей, що народилися після 2015 р. Вже через 2-3 роки сучасне “цифрове” покоління замінить ті, кого називають “дітьми смартфонів”, Google babies, поколінням “дзен” та “альфами”.

Індустрія 4.0 суттєво вплинула і на освітнє середовище, зробивши технології блокчейну, штучного інтелекту, хмарних технологій, Інтернету речей, гейміфікації невід'ємною складовою сучасного освітнього процесу.

Доведено, що у Німеччині з кожним роком розробники освітньої політики все більше орієнтуються на цифрові навички. У 2017 р. 68% опитаних німців зазначили, що володіють принаймні базовими цифровими навичками (ці результати дорівнювали результатам опитування попереднього року), що поставило Німеччину на сьоме місце серед країн – членів ЄС (середній показник для ЄС – 57%¹). Політична увага до дигіталізації, включаючи інфраструктуру та навички, є надзвичайно високою, що призвело навіть до створення посади федерального міністра з питань дигіталізації. У 2016 р. новий федеральний уряд затвердив для шкіл так званий дигітальний пакт “DigitalPakt Schule”, який передбачає, що протягом наступних 5 років федеральний уряд вкладе 5 мільярдів євро в дигітальну інфраструктуру в школах. Федеральні землі натомість забезпечать необхідну підготовку вчителів та оновлення навчальних програм.

Зроблено висновок, що різні ініціативи федеральних земель спрямовані на зміцнення сталого професійного розвитку цифрових навичок вчителів, які опитувані вчителі визнали неадекватними згід-

1 Європейська Комісія, 2018

но з дослідженням цифрової освіти. Німецькі як вчителі, так і учні оцінюють медіакомпетентність, зокрема захист даних та етику, надзвичайно важливими.

ФЕНОМЕН ФІНСЬКОЇ ОСВІТИ: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

С. М. Кравченко, канд. іст. наук

На основі аналізу й узагальнення фахового наукового дискурсу з'ясовано, що фундаментом освітньої системи Фінляндії є доступність і безперервність освіти, формування ключових навичок для життя.

Акцентовано на особливостях фінської шкільної освіти, що полягають у прагненні захистити учнів від стресових ситуацій, які можуть виникнути під час навчального процесу. Це сприяло зменшенню кількості домашніх завдань, контролюючих тестів, екзаменів. Учні не обтяжені теорією, а зосереджені на здобутті практичних навичок, необхідних у повсякденному житті. У початковій школі широко застосовується ігрова діяльність як навчальна. Освітні програми розробляються на рівні школи – відповідно до потреб здобувачів освіти. Тож у Фінляндії школа підлаштовується під дітей. У цьому й полягає феномен фінської освіти. Підкреслено, що у Фінляндії освіта є безкоштовною на всіх рівнях. Водночас фінське суспільство характеризується надзвичайною повагою та високим рівнем довіри до вчителів і керівників шкіл. Про це свідчить автономія закладів середньої освіти, помірне навантаження на вчителя (не більше чотирьох занять на день, які він може проводити з асистентом). Головними завданнями вчителя є підтримка інтерактивного навчання, модерування дискусій на заняттях, розвиток і формування аналітичного мислення, пізнавальної активності та самостійної навчальної діяльності учнів.

Охарактеризовано, що на національному рівні освітню політику провадять Міністерство освіти і культури як найвищий орган влади, на який покладено відповідальність за державну освіту у Фінляндії, у т. ч. за підготовку законодавства про освіту, розширення співпраці між університетами тощо, та Національне агентство з освіти Фінляндії (EDUFI, із 2017 р.), завданнями якого є розвиток шкільної освіти, освіти для дорослих, міжнародної академічної мобільності та ін.

Досліджено, що реформування шкільної освіти Фінляндії відбувалося в три етапи: 1980-ті рр. – переосмислення теоретичних і методологічних основ; 1990-ті рр. (основний) – національна реформа навчальних програм, підвищення якості освітніх послуг; 2000-ті рр. – покращання ефективності освітніх структур і управління ними.